

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΚΥΡΙΑΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΕ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ

Η απλούστερη μορφή πλάγιου λόγου είναι να εξαρτήσουμε μια κύρια πρόταση από κάποιο ρήμα. Τότε η κύρια πρόταση μετατρέπεται σε απαρεμφατική φράση, το ρήμα της δηλ. τρέπεται σε απαρέμφατο* (του πλάγιου λόγου, όπως ονομάζεται).

1) Εάν το ρήμα εξάρτησης είναι βουλητικό, προτρεπτικό, συμβουλευτικό, απαγορευτικό, το ρήμα της κύριας τρέπεται σε τελικό απαρέμφατο, πάντα χρόνου Ενεστώτα. Το Υαπρμφ. στη ταυτοπροσωπία δεν επαναλαμβάνεται, καθώς εννοείται σε πτώση ονομαστική. Στην ετεροπροσωπία μπαίνει πάντα σε αιτιατική.

π.χ. Ευθύς λόγος **Silius gloriae Vergili studebat**

Πλάγιος λόγος → Silius (Υρ+απρμφ: ταυτοπροσωπία) cupiebat gloriae Vergili studēre (Αρ) .

→ Cicero (Υρ) cupiebat Silium (Υαπρμφ) gloriae Vergili studēre (Αρ). (Ετεροπροσωπία)

2) Εάν το ρήμα εξάρτησης είναι λεκτικό, δοξαστικό, αίσθησης, γνώσης, το ρήμα της κύριας τρέπεται σε ειδικό απαρέμφατο, αφού η Λ. Γλ. δεν διαθέτει ειδική πρόταση.

ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ !

- Το Υ του είναι πάντα σε αιτιατική, ακόμα και στην ταυτοπροσωπία, και ποτέ δεν παραλείπεται.
- Στην ταυτοπροσωπία το Υ του ποτέ δεν παραλείπεται, αλλά επαναλαμβάνεται με κάποιον τύπο της προσωπικής αντωνυμίας *me, te, se, nos, vos, se*, που στην περίπτωση αυτή λειτουργεί ως αυτοπαθητική. π.χ. *Ego poeta sum* → *Ego puto (=νομίζω) me (=εγώ ο ίδιος) poetam esse*. *Tu poeta es* → *Tu putas te (=εσύ ο ίδιος) poetam esse*. *Illi poetae sunt* → *Illi putant se (=αυτοί οι ίδιοι) poetas esse*, κλπ. (λατινισμός)
- Προσέχουμε ότι, όταν αλλάζει πτώση το Υ απρμφ, το ακολουθούν και οι ονομαστικοί προσδιορισμοί που το συνοδεύουν (επιθετικοί, παραθέσεις, επεξηγήσεις, κατηγορούμενα).
- Η μόνη περίπτωση που το Υ ειδικού απρμφ. στην ταυτοπροσωπία δεν επαναλαμβάνεται σε αιτιατική πτώση, αλλά εννοείται σε ονομαστική είναι, όταν το ρήμα εξάρτησής του είναι τριτοπρόσωπο (σε 3^η ενικό ή πληθυντικό πρόσωπο) παθητικό, λεκτικό ή δοξαστικό (πρέπει να ισχύουν όλες οι προϋποθέσεις ταυτοχρόνως) (άρση του λατινισμού). Τότε η σύνταξη είναι προσωπική.

π.χ. **Antonius bonus est.**

i) Homines dicunt Antonium bonum esse: Οι άνθρωποι λένε ότι ο Αντώνιος είναι καλός

↓

(ετεροπροσωπία: Το Υαπρμφ. σε αιτιατική)

ii) Antonius dicit se bonum esse. (λατινισμός): Ο Αντώνιος λέει ότι ο ίδιος είναι καλός

↓

↓

(ταυτοπροσωπία: Υρ και Υαπρμφ είναι το ίδιο πρόσωπο)

iii) Dicitur/feritur (= λέγεται ότι/ θεωρείται ότι) **Antonius** (=Υρ+Υαπρμφ) bonus esse (άρση του λατινισμού)

↓

(esse=Αρ και όχι Υρ):

γιατί το esse εξαρτάται από παθητικό λεκτικό/δοξαστικό τριτοπρόσωπο ρήμα (*Dicitur/dicuntur-feritur/feruntur*) σε προσωπική σύνταξη.

Παρατηρήσεις

Όταν μετατρέπουμε κύρια πρόταση κρίσεως σε απαρηματική φράση του πλαγίου λόγου με ειδικό απαρέμφατο, δεν έχει σημασία ο χρόνος του ρήματος εξάρτησης που μας δίνεται, αλλά ο χρόνος και η φωνή του ρήματος της πρότασης που θα μετατρέψουμε σε απαρέμφατο. Έτσι έχουμε:

ΡΗΜΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΠΡΟΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗ
[σε Οριστική]

→

ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ* ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΦΩΝΗΣ
[με το μετατρεπόμενο ρήμα]

Ενεστώτας Ε.Φ.

→

Ενεστώτα Ε.Φ.

Ενεστώτας Μ.Φ.

→

Ενεστώτα Μ.Φ.

* Στη Λ. Γλ. απαρέμφατα διαθέτουν οι εξής χρόνοι:

Από την Ενεργητική Φωνή: Ενεστώτας, Μέλλοντας, Παρακείμενος

Από τη Μέση Φωνή: Ενεστώτας, Μέλλοντας, Παρακείμενος, Συντ. Μέλλοντας